

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Edukacja jako ekran kultury	13
Od doświadczenia filozoficznego do filozofii (Notatka nie tylko autobiograficzna)	20
W poszukiwaniu mądrości (Rozmowa)	23
Jakiej filozofii potrzebuje edukacja?	26
<i>Paideia</i> i jej oblicza w humanistyce	31

Część I. MYŚLENIE O KULTURZE I NOWOCZESNOŚCI

Meta-aksjologiczne przesłanki reformy edukacji (Trójkąt orientacji w kulturze)	39
Kultura zagęszczona semiotycznością; Rozeznawanie się w tym co, słuszne; Rozeznawanie się w tym, co inne; Rozeznawanie się w tym, co własne	
Typy dialogu w kulturze a strategie edukacyjne	51
Pedagog na polu minowym kultury (Dekalog ukrytych utrudnień i uzurpacji edukacyjnych)	63
I. Pytanie o uniwersalność/universalizm; II. Pytanie o ufundowanie/uprawomocnienie; III. Pytanie o uzasadnienie/uznanie; IV. Pytanie o uprzedzenia/urazy; V. Pytanie o uczulenia/uwrażliwienia; VI. Pytanie o uwiedzenia/uzależnienia; VII. Pytanie o udaremnienie/utragicznienie; VIII. Pytanie o uchodzenie/udawanie/upozorowanie; IX. Pytanie o udręczenie/upadłość/ufność; X. Pytanie o ustąpienie/ulgę/ułomność	
Estetyka jako perspektywa antropologiczna, kulturoznawcza i pedagogiczna (Etiuda z postmodernizmem w tle)	82
Bogactwo kresów – między pograniczem kultury a kulturą pogranicza .	95
Uniwersytet wobec idei nowoczesności w kulturze (Czyli kij w mrowisko)	109
Edukacja humanistyczna i poziom kultury społeczeństwa obywatelskiego	122
Od prostego bycia do złożonego stawania się; O paradoksach autorytetu i roli społecznej; O dekodowaniu znaczeń, tragizmie i ironii w kulturze; Wróg, obcy czy tylko inny? Po co rusztowania kategorialne w myśleniu? Czy nowy typ mądrości?	
O szczelinach istnienia i cielesności	130
Oblicza i metamorfozy kiczu	136
Uwikłanie estrady i rocka w kicz; Zamiast zakończenia	

Część II. MYŚLENIE O PEDAGOGICE I EDUKACJI

Przekroje analityczne w kwestii edukacyjnej (Dyskusja społeczno-krytyczna)	145
Teoria społeczna i wyzwanie pedagogii krytycznej; Etyczność (typy dyskursów o powinnościach); Tożsamość (między anomią i autonomią); Rozwój (przeciw sentymentalizmowi humanistycznym); Pogranicze (warunki otwarcia na dialog); Demokracja (edukacja a jakość sfery publicznej)	
W kręgu pedagogiki radykalnej (Dekonstrukcja – walka – etyczność). .	168
Wstęp; Dekonstrukcyjny trop w pedagogice radykalnej; Walka w kulturze (Edukacja wobec fenomenu kolonizacji „świata życia”); Edukacja a walka polityczna; O publicznym uwikłaniu szkoły; Wyzwanie etyczności (O wyzwyaniu prawicy społecznej i etycznej bezsilności lewicy); Problem etyczności w teorii i praktyce edukacyjnej; Słowo o liberalizmie etycznym; Jak jest możliwa „radykalna etyka” w pedagogice krytycznej?	
Uwagi o funkcjach edukacji.	216
Edukacja i jej interesy poznawcze; Edukacja wobec residuów tożsamości w cyklu życia; Edukacja a jakość sfery publicznej; Zakończenie	
O słowniku nowej generacji dla pedagogiki	231
Aneks: Wybrane przykłady haseł – we wstępnej fazie opracowania	
Hipoteza przewrotu Mertonowskiego.	244
Przeszkody epistemologiczne w percepcji kategorii ambiwalencji w socjologii	
Edukacja przez pryzmat teorii społecznej Jürgena Habermasa	260
Nowy poziom samoregulacji społecznej; Pojęcie zasady organizacji społeczeństwa; Pojęcie logiki rozwojowej; Hipoteza o izomorfizmie; Wiedza i interesy; Roszczenia ważności i etyka mowy; Zakończenie	
Spór o Jürgena Habermasa (choć nie tylko)	275

Część III. MYŚLENIE O TOŻSAMOŚCI I PODMIOTOWOŚCI

Meta-aksjologiczne aspekty konfliktów i deficytów międzypokoleniowych. Dorośli i młodzież jako pedagogiczny przedmiot buntu filozofa	285
Młodość i tożsamość w cyklu życia. Zarys koncepcji Erika H. Eriksona	310
O epigenetycznym modelu rozwoju; Dorastanie: między tożsamością negatywną a moratorium; Model życia jako cykl witalności; Fazy (I–VIII); O kryzysach tożsamości i ideologiach; Wymiar ekologiczny cyklu życia; Zamiast zakończenia	

O problemie tożsamości w cyklu życia człowieka	335
Deficyt tożsamości jako dramat współczesności; Dążenie do tożsamości jako walka o uznanie; Sekwencja residuów tożsamości w modelu Eriksona	
O dramacie kształtowania się tożsamości młodego Polaka	345
Dialektyka publicznego i prywatnego w edukacji i życiu społecznym . .	352
Sfera publiczna i potencjał emancypacji; Socjalizacja i krytyka; Edukacja i jakość życia publicznego; Edukacja wobec zasady minimum autorytetu	
Zamiast zakończenia: oblicza normy	366
Posłowie	370
Wykaz miejsc pierwodruków	377
Indeks nazwisk	380